

Informace z jednání komoditní rady pro ovoce a zeleninu ze dne 5. 11. 2025

10.11.2025 - | Akademie věd České republiky

Dne 5. listopadu 2025 se uskutečnilo další řádné jednání Komoditní rady pro ovoce a zeleninu. Jednání se účastnili hosté z Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského a intervenčního fondu, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

V úvodu jednání předseda komoditní rady Jiří Stodůlka přivítal hosty, seznámil přítomné s programem a předal slovo viceprezidentovi Agrární komory Martinu Ludvíkovi, který shrnul aktuální informace z AK ČR. Hlavní řešenou otázkou jsou chybějící finance pro zemědělce v rozpočtu pro letošní a příští rok. Dále zmínil Víceletý finanční rámec a jeho odmítnutí několika členskými státy EU, v této návaznosti připravuje Copa-Cogeca celoevropský protest v Bruselu. Rovněž EP se vymezuje a dokument odmítá schválit v současné podobě. AK ČR plánuje protest podpořit a za Českou republiku realizovat výjezd dvou autobusů, stejně tak i Slovenská republika plánuje vyslat dva autobusy.

Příští týden proběhne jednání o aktualizaci vyhlášky k agrovoltaice týkající se bateriových úložišť a rozšíření způsobilých ploch o některé druhy zeleniny, která má nabýt účinnosti 1. prosince 2025. V případě instalace agrovoltaiky bude nutné, aby byla na pozemku alespoň jednou za tři roky pěstována plodina, na kterou bude podána žádost o podporu VCS. Na závěr zmínil společnou podporu kandidáta na post ministra zemědělství Martina Šebestyána, kterou vyjádřilo sedm organizací včetně AK ČR.

Dále vystoupil tajemník Ovocnářské unie ČR Roman Chaloupka s informací z jednání o fytosanitárních otázkách v Bruselu. Stále probíhají projekty Horizon na monitoring aplikace účinných látek a hledání alternativních přístupů nebo postupů v ochraně rostlin. V rámci snahy o novelizaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES pro dosažení udržitelného používání pesticidů je snahou EU co nejvíce snížit jejich užívání a nahradit je nechemickými alternativami. Prezentované výsledky představují značnou časovou i personální náročnost. V dalším případě jde také o náročnost finanční. Evropská komise po šestnácti letech přistoupila k přepracování předpisu o schvalování látek (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1107/2009). O jeho budoucí podobě se nyní diskutuje. Část novely se bude týkat zjednodušení povolování biopesticidů, ale další část by měla řešit i povolování klasických pesticidů. Na Zemi živitelce v Českých Budějovicích komisař pro výživu a zemědělství Christopher Hansen přislíbil, že nebude docházet k zákazu účinných látek bez adekvátní náhrady, tento návrh se ale zasekl v Evropském parlamentu. Používání dronů pro cílenou aplikaci účinných látek je globálně rozšířené, ale evropské právní předpisy to neumožňují, jelikož aplikace drony je považována za leteckou aplikaci, která je standardně zakázaná, což negativně dopadá na naši konkurenceschopnost. Pěstitelé ovoce a zeleniny jsou si vědomi, že pokud i nadále bude docházet ke zpřísnění podmínek a zákazu aplikace dalších účinných látek, nebude možné pěstovat tyto komodity pro globalizovaný trh s udržení konkurenceschopnosti. Ministerstvo požádalo o dokumenty připravené nevládními organizacemi k tématu změn ve výše uvedeném nařízení a přislíbilo podporu pro jednání v Radě. V rámci novely zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, připravuje MZe a ÚKZÚZ zjednodušení pro dronové aplikace, limitem zde ale jsou rezervy v evropské legislativě.

Následně s aktuálními informacemi vystoupil vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání z Ministerstva zemědělství Petr Jílek. Uvedl, že rozpočet na národní dotace pro rok 2026 se aktuálně projednává, předpokládá se alokace ve výši 3,2 mld. Kč. V prvním kvartálu roku 2026 bude také řešena otázka výše financí z rozpočtu EU, předpokládá se objem 8 mld. Kč. V pravidlech SZP je nově možné využít až 20 % rozpočtu na citlivé plodiny (VCS) a 5 % na bílkovinné plodiny. Otevřená zůstává otázka financování potravinářství a krmiv, které by nově nemělo jít z obálky pro zemědělství. Otázka zastropování je také aktuálně v diskusi, kvůli sníženému rozpočtu bude zřejmě v nějaké podobě přijato. Za Českou republiku bude nezbytné posunout strop a trvat na odečtu nákladů na zaměstnance. Poznamenal, že vzhledem k rozdílné struktuře zemědělských podniků v EU není plošné uplatnění totožných pravidel realistické. Polské farmy pocítí zastropování jen nepatrně, avšak v českém prostředí by způsobilo výrazné obtíže. Dále uvedl, že v příštím týdnu zveřejní PGRLF sazbu podpory pro příští rok.

Předseda komoditní rady v diskusi uvedl, že v národní legislativě je zakotvena povinnost využívat veškerou vyrobenou energii pro zemědělskou prvovýrobu, což představuje problém. Podniky využívají energie doplňkově například pro potřeby ubytoven pro zaměstnance nebo pro zpracování zemědělských produktů. Podniky mají pro tento účel podepsat čestné prohlášení. Posun zavedení povinnosti na rok 2028 dává prostor připravit novelu a nastavit lepší podmínky využití v podnikání. Dále konstatoval, že při zpracovávání novely o snížení sociálních odvodů z dohod o provedení práce v sektoru ovoce a zeleniny zde byla zřejmě omylem zakotvena podmínka, že zaměstnavatel s nárokem má podanou žádost o platbu VCS (záměr byl, že pěstuje druhy způsobilé pro výplatu VCS). Z nároku tak nejspíše vypadly kryté plochy, na které není možné žádat o přímé platby. Předpis je potřeba prostudovat a případně upravit, tak jako tak bude třeba pro zaměstnávání v zemědělství zavést zcela nový nástroj, kde by celkové odvody byly do 10 %, jako mají např. v Belgii nebo Polsku.

Zástupkyně Státní zemědělské a potravinářské inspekce Šárka Hanzelková uvedla, že v průběhu května a června proběhla ústředně řízená akce na kontrolu hladiny pesticidů v jahodách dovezených ze zemí mimo EU, při které byl ze dvaceti odebraných vzorků jeden nevyhovující.

Na závěr vystoupili Vitězslav Vopava a Robert Zavadil ze Státního zemědělského a intervenčního fondu. Informovali, že v říjnu bylo spuštěno vyplácení záloh přímých plateb (mimo VCS, kde jsou stanovené další podmínky) a celý harmonogram výplat jednotlivých dotací je zveřejněn na stránkách SZIF. Také začalo vyplácení financí za škody způsobené povodněmi v minulém roce, k tomuto bodu poznamenal, že je těžké ověřit, zda byly škody způsobeny na daném území rok zpětně. Proto všem doporučuje pořizovat fotografie s datováním místa a času, jelikož se jedná o prokazující a nezpochybnitelný důkaz.

V rámci podpor na společnou organizaci trhu (SOT) byly žádosti za první pololetí 2024 vyplaceny od prosince 2024 do července 2025. V žádostech za druhé pololetí 2024 od července 2025 do 14. října 2025 vykazovala jedna žádost vady, po jejich odstranění se počítá s výplatou v prosinci. V letošním roce bylo otevřeno šest operačních programů v novém režimu (u jednoho subjektu proběhla kontrola na místě), v roce 2026 budou všechny OP v oblasti ovoce a zelenina již v novém režimu. SZIF uvítá, kdyby některé OP chtěly podat žádost o prodloužení operačního programu, v takovém případě by bylo potřeba žádost nepodávat až v srpnu, ale ideálně již v květnu. Ve druhé polovině ledna 2026 je naplánována schůzka zástupců organizací producentů v sektoru ovoce a zeleniny se SZIF k problematice operačních programů.

V rámci závěrečné diskuse byl vznesen dotaz, proč se od příštího roku mění časový limit pro zaorání hnoje do půdy ze 48 na 24 hodin. Tento krok bude v praxi složitě proveditelný a bude vytvářet tlak na personál. Bylo vysvětleno, že impulz ke změně přišel ze strany Ministerstva životního prostředí v rámci snahy o lepší ochranu ovzduší s tím, že zkrácením doby zaorávky dojde k výraznému snížení emisí z aplikace hnoje a nebude tak třeba ukládat žádné další omezující podmínky.

Úřad AK ČR

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-komoditni-rady-pro-ovoce-a-zeleninu-ze-dne-5-11-2025>